

Przemysłowy pejzaż
Ziemi Obiecanej

Systemy Optosan na przykładzie renowacji obiektów województwa łódzkiego

Łódź nieodłącznie kojarzy się z *Ziemią Obiecaną* – ceglane fabryki i wille przemysłowców to obraz, który pokazał w swoim dziele Andrzej Wajda. Tak też w dużej mierze jest w rzeczywistości. Jednak już Ziemia Łódzka, okazuje się być jednym z najbardziej zróżnicowanych architektonicznie regionów w kraju. To tutaj znajdują się najcenniejsze zabytki kamiennej architektury romańskiej, jak np. kolegiata w Tumie.

W całym regionie jest także wiele obiektów średniowiecznych, zarówno kościołów, klasztorów, jak i zamków, jak np. Uniejów, Łęczyca, Oporów, oraz miejskich murów obronnych, np. w Piotrkowie Trybunalskim. Całość historycznie uzupełniają zabytki z epoki baroku, a nawet renesansu (Poddębice, Rzgów), a wreszcie oczywiście obiekty z końca XIX wieku.

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat również i tutaj nastąpiły ogromne przeobrażenia, głównie po pracach renowacyjnych,

które prowadzono praktycznie we wszystkich zakątkach regionu. Tak duża różnorodność obiektów stanowiła jednak poważne wyzwanie dla stosowanych materiałów. Musiały bowiem uwzględniać często całkowicie odmienne wymagania technologiczne i estetyczne, zależnie od rodzaju obiektu. Tymczasem z reguły najlepszym rozwiązaniem jest stosowanie jednej kompatybilnej grupy produktów.

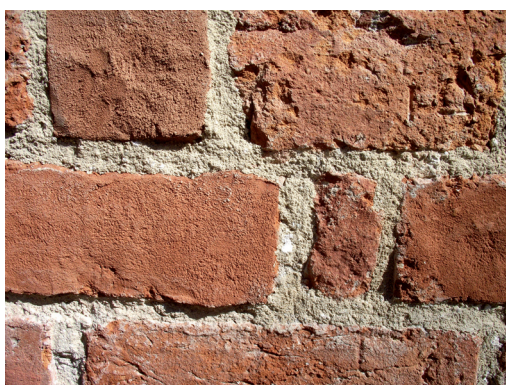
Ten problem rozwiązuje opracowany w firmie Hufgard-Optolith system Optosan. Już od kilkunastu lat stanowi on kompleksową ofertę materiałów do renowacji zabytkowej architektury: od murów przez izolacje do pokryć elewacyjnych. To zarówno gotowe wyroby, jak i przygotowywane dla konkretnego obiektu. Dzięki tak szerokiej gamie produktów firma Hufgard-Optolith miała bezsprzecznie największy udział w realizacji większości obiektów w całym regionie jako główny dostawca technologii.

System Optosan wykorzystany w renowacji obiektów Ziemi Łódzkiej można podzielić na kilka najważniejszych grup materiałowych:

Zaprawy z trassem reńskim do murów ceglanych i kamiennych:

- **murarskie** – wapienno-trassowe, dopasowane do porowatych murów ceglanych oraz mocniejsze – cementowo-trassowe, do prac przy fundamentach i wątkach kamiennych. Tu można dołączyć też historyczne spoiwa: wapno z trassem TrassKalk i biały cement pucolanowy z trassem TrassZement – do samodzielnego przygotowania np. zaprawy murarskiej na placu budowy z własnym kruszywem;
- **fugowe** – zarówno do nakładania na półsucho, jak i wysokoplastyczne, do aplikacji z maszyny lub wyciskane; dostępne w wielu frakcjach kruszyw i przygotowywane indywidualnie w kolorze do obiektu. Dzięki temu wykorzystano je zarówno przy obiektach średniowiecznych o szerszych ostroziarnistych fugach, jak Kościół św. Mateusza w Pabianicach, Bazylika i klasztor w Piotrkowie Trybunalskim, kolegiata w Łasku czy Kościół w Będkowie, jak i elewacjach XIX-wiecznych, jak kościoły w Żytnie i Pszczonowie;
- **do reprofilacji ubytków w cegle** – dostępne w kilku ceglanych kolorach.

Spoina Optosan TrassFuge – dopasowana do obiektów z różnych epok: średniowieczna – szeroka i gruboziarnista oraz XIX-wieczna – wąska, z drobnym kruszywem

Wyprawy tynkarskie

To obecnie najszersza na rynku gama tynków niezbędnych w pracach renowacyjnych:

- **tynki podkładowe** – wapienno-trassowe do całościowej rekonstrukcji, lub lokalnych uzupełnień; zarówno do nakładania z ręki, jak i narzutu z agregatu tynkarskiego. Lekki tynk TrassPutz wykorzystano z narzutu, np. przy elewacjach klasztoru w Sieradzu. Z kolei do prac z ręki wykorzystano tynk RenoPutz, np. przy kaplicy w Domaniewicach, klasztorze

Zamek
Kazimierza Wielkiego
w Inowłodzu –
odbudowa murów
kamiennych z użyciem
spoiw TrassKalk
i TrassZement

Późnogotycki Kościół
św. Mateusza
w Pabianicach
zaprawy wapienno-
trassowe Optosan

Klasztor w Sieradzu –
wymiana wszystkich
tynków z użyciem lekkiej
wyprawy TrassPutz

Bazylika w Łowiczu. Silnie spękane stare tynki po wzmocnieniu i oczyszczeniu zostały przykryte specjalnym tynkiem TrassFeinputz, zazbrojonym długimi mikrowłóknami

Bernardynek w Warcie, pałacu Saskim w Kutnie i Grudzińskich w Poddębicach. Tynki także przygotowywano na niektórych budowach w oparciu o spoiwa z trassem: Trasskalk i TrassZement, np.

w pracach przy Bazylice i kościele Pijarów w Łowiczu;

- **tynki nawierzchniowe** m.in. do napraw starych porysowanych podłoży, zbrojone mikrowłóknami, o różnych strukturach. Przykładem ich zastosowania może być bazylika katedralna i kościół Pijarów w Łowiczu, a także pałac Grudzińskich w Poddębicach;
- **zaprawy sztukatorskie** – do prac ciągniomych, odlewów z form i uzupełnień dekoracji. Najpiękniejszym przykładem jest kościół Pijarów w Łowiczu;
- **szerokoporowe tynki renowacyjne WTA** do murów zawierających szkodliwe związki soli. Firma Hufgard-Optolith jest

Kościół Ojców Pijarów w Łowiczu – wykorzystanie zapraw sztukatorskich Optosan w pracach renowacyjnych na elewacji

Kolegiata w Łasku –
silikatowa farba Silisan

pierwszym producentem, który otrzymał certyfikat WTA na krajową produkcję.

Farby elewacyjne i do wnętrz

Oferta obejmuje pełną gamę wszystkich rodzajów farb stosowanych na zabytkowych elewacjach:

- **mineralne krzemianowe** – od wielu lat najczęściej zalecane na elewacje zabytkowe. Przykładem są elewacje kolegiaty w Łasku, XIX-wiecznego kościoła w Ozorkowie czy kaplicy w Domaniewicach oraz wnętrza kościoła w Kłodawie;
- **mineralne farby żoło-krzemianowe** – to nowa formuła, łącząca dwa mechanizmy wiązania z podłożem przy zachowaniu najwyższej dyfuzyjności. Zastosowane np. w renesansowym kościele w Rzgowie i pałacu Saskim w Kutnie;
- **krzemoorganiczne** – silikonowe – o wysokiej dyfuzyjności i odporności na opady, pozwalają na szerszą gamę kolorystyczną i są bardziej odporne na niekorzystne warunki atmosferyczne w trakcie aplikacji. Wykorzystane np. przy klasztorze w Warcie, Pałacu Rudowskich w Piotrkowie czy dawnym seminarium księży Misjonarzy w Łowiczu.

Opisane przykłady to tylko niewielki fragment realizacji, ale pokazują, iż Ziemia Łódzka to nie tylko fabryki z *Ziemi Obiecanej*.

Robert Koprowicz

*Menadżer Produktu ds. Renowacji
Dyplomowany Konserwator
i Restaurator Dzieł Sztuki*

Budynek dawnego seminarium w Łowiczu wg proj. Tylmana van Gameren
ob. muzeum – czysto-silikonowa farba Silcosan

Ratusz w kompleksie Pałacu Saskiego w Kutnie – żoło-krzemianowa farba Silisan Plus